

СЪЗДАВАНЕ И НАЧАЛНО РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ДЪРЖАВА (681-718 Г.)

I. СЛАВЯНИ И ПРАБЪЛГАРИ В ПРЕДДЪРЖАВНИЯ ПЕРИОД

УВОД Възникването на Дунавска България представлява част от големите промени, настъпили в Европа с Великото преселение на народите (IV-VII в.). Разрушаването на Римската империя и разпадането на робовладелските отношения отбелязват края на Античността и начало на възникване на Средновековната европейска цивилизация. През този период цели региони от Стария континент променят етническия си облик. В повечето европейски области се формират временни или по-устойчиви политически общности, някои от които прерастват в държави. Една от най-ранните такива държави е българската. Тя се образува в една от най-нестабилните в политическо отношение области на Европа, в земи, където от дълбока древност била създадена и процъфтявала тракийската култура. Въпреки трудностите в своето начално развитие, българската държава бързо се вписва в европейското историческо развитие. Специфичното в процеса на образуването на Средновековна България е това, че тя възниква под формата на политико-военен съюз между мизийските славяни и част от прабългарите, предвождани от хан Аспарух. Поради тази причина ранната история на българската държава не може да бъде разбрана, ако не се проследи преддържавното развитие на съставлящите я етнически компоненти: славяни и прабългари (първобългари).

ИЗВОРИ И ИСТОРИОГРАФИЯ

Основните сведения за ранната история на славяни и прабългари откриваме в съчиненията на късно римските и ранно византийските автори Тацит, Плиний Стари, Клавдий Птоломей, Амиан Марцелин, Прокопий Кесарийски, Агатий Миринейски, Теофилакт Симоката, Маврикий (Псевдомаврикий) и др. Уникални за ранната история на прабългарите и на българската държава са сведенията в т.н. "Именник на българските ханове". Голямо значение за разкриване на развитието и бита на образувалите българската държава прабългари и славяни имат археологическите разкопки. Следи от материалната култура на прабългарите са открити в Украйна, в делтата на река Дунав, в днешните североизточни български земи и др. Археологически паметници, разкриващи живота на славяните от българската група, са разпръснати на много места в Централна и Източна Европа, както и в целия балкански ареал с изключение на западните и северозападните му части.

По проблемите на пред държавната история на прабългари и славяни, както и върху създаването и характера на българската държава съществува обширна научна литература. Основополагащо значение има труда на В. Златарски "История на българската държава през Средните векове", т. 1, ч.1-2. От по-новите автори споменаване заслужават Петър Петров, Димитър Ангелов, Петър Ангелов, Васил Гюзелев, Василка Тъпкова-Заимова, Йордан Андреев и др. Въпреки множеството публикации, историците още спорят по някои основни проблеми от ранната история на Средновековна България. Най-много неясноти и противоречиви мнения съществуват по проблема за произхода на прабългарите, за тяхната роля в образуването на държавата и за отношенията на прабългари и славяни в нея.

РАННА ИСТОРИЯ И БИТ НА СЛАВЯНИТЕ

На пръв поглед изглежда, че славянобългарската държава възниква бързо под влияние на динамичните събития, разтърсили Балканския полуостров и земите по Долен Дунав през 70-те и 80-те години на VII в. Нейното формиране и укрепване обаче е свързано с поредица от събития и явления,